

*A gyomaendrődi
Városi Zene- és Művészeti Iskola
20 éve*

GYOMAENDRŐD
2006

*A gyomaendrődi
Városi Zene- és Művészeti Iskola
20 éve*

GYOMAENDRŐD
2006

Felelős kiadó:

Holubné Hunya Anikó

Szerkesztette:

Holubné Hunya Anikó

Szonda István

Imre Mária

Bárkainé Szmola Andrea

Kiadja:

Városi Zene- és Művészeti Iskola

Gyomaendrőd

Készült a Gyomai Kner Nyomda Zrt-ben,
a nyomda alapításának 124. esztendejében
Felelős vezető: Papp Lajos vezérigazgató

Tel.: 66/887-400

<http://www.gyomaikner.hu>

E-mail: knernyomda@gyomaikner.hu

Ajánlás

A Városi Zene- és Művészeti Iskola létjogosultságának bizonyítéka a csaknem 60 éve folyó oktató munka. Eredményei az iskolából kikerült muzsikusok, pedagógusok és a művészeteket érteni és élvezni tudó gyermekek.

A nehéz anyagi körülmények ellenére városunk továbbra is feladatának tekinti a művészetoktatás támogatását.

A művészeti nevelés nagyban hozzájárul a gyermekek egészséges fejlődéséhez. A művészetek iránti érzékenység kialakítása a felnövő nemzedékben közös feladatunk.

Gyomaendrőd, 2006. április 1.

Dr. Dávid Imre
Gyomaendrőd város
polgármestere

BEVEZETŐ

Intézményünk ebben az évben ünnepli önállóvá válásának 20. évfordulóját. A zeneoktatás visszanyúl az 1940-es évek végére.

Virágos, nagy udvar közepén álltunk, és énekeltük a szebbnél szebb gyermekdalokat, melyeket drága édesanyámtól és zongoratanárnónktól, Pusztainé Ica nénitől tanultunk.

Ezek a csodálatos élmények készítették bennünket a zene tanulására.

Szinte látom őket – azt a nagyon sok, Budapestről Gyomára ideutazó hegedűtanárt –, akik tanítottak bennünket, és akik nagyon akarták, hogy a nagyközség, Gyoma és Endrőd gyermekei sem legyenek kevesebbek, mint a nagyvárosban élők. Ők voltak – Végh Béláné (Sárika néni) és Drumár Laci bácsi mellett – ennek a „mozgalomnak” úttörői. A nehéz körülmények nem keserítették el őket, a szeretet, a megértés, a tudás átadása, a lélek ápolása volt a cél. A küzdelmes és viszontagságos évek megerősítettek valamennyiünket, hogy zene és művészet nélkül kevesebbek, szegényebbek, értéktelenebbek leszünk.

Szerettük a zeneiskolát, mert egy más világ volt!

Azt a sok-sok évet, ha végiggondoljuk ennek az iskolának a létezését, itt egy egyszerű dolog történik: valaki valakinek átad valamit, amitől több lesz!

Olvasóm, ha végigtekinti ezt a múltat, mely előttünk is kutatómunka által állt össze, büszke lesz erre az intézményre, mert annyi híres és a minden napját odaadó pedagógus, jó érzésű ember tanult a falai között.

Ha kedves olvasóm végigtekint a mi iskolánk múltján, bizony nem lát a külső körülményeket tekintve fényes palotát, drága hangszereket, bőkezű mecénásokat – és mégis, ha eljut az itt tanult növendékeink névsorához, bizony megláthatja, nemhiába ragyog a mi iskolánk „Tanítóink neve”.

Kedves Szülők!

Támogassák az iskolát, ha gyermekeik képességét bármely művészeti ágban szeretnék fejleszteni, mert akik hirdetjük, tanítjuk vagy csak hallgatjuk a zenét – ami, ha jól odafigyelünk – nem is mindig olyan komoly, hol felvidít, örömet szerez, elandalít vagy ábrándozásra készítet, szigorú, kemény munkára sarkall, egyszóval olyan, mint maga az élet, amelyben örök körforgásban él egymás mellett a jó és a rossz, a feszültség és a feloldódás, és ami mindig a HARMÓNIA felé kell, hogy törekedjen.

A jelenlegi tanítóknak sok dolguk lesz az elkövetkezendő időben, mert méltón kell továbbvinni elődeink áldozatos munkáját!

Gyomaendrőd, 2006. április 1.

HOLUBNÉ HUNYA ANIKÓ
igazgató

I. A zeneoktatás előzményei Gyomán és Endrődön

A gyomai és endrődi zenei élet előzményeinek tekinthetők az iparos dalkörök tevékenységei. Az iparosokból szerveződött dalárdák szervezett formában művelték a kóruséneklést. A kórusok vezetői neves zenetanárok és karnagyok voltak. A kórusok gyakran szerepeltek az ipartestületek által szervezett országos dalárdaversenyeken. A vendégszereplések emlékére a dalárda zászlajának rúdjára zászlószegeket készítettek, melyekre felvették a kórustalálkozó helyszínét és évét.

A jó képzettségű kántortanítók is sokat tettek a lakosság zenei nevelésében. Kiemelkedett Újházy Miklós kántortanító munkássága.

Legendás zenetanárai voltak a tanyai iskoláknak – különleges tehetségű volt Kovács Imre tanító, aki száztagú furulyazenekart szervezett a külterületi iskolásokból. A zenei ízlésformálásában jelentős szerepet vállaltak a települések cigány- és parasztzenekarai. A két településen több, mint 20 „cigánybanda” muzsikált. Kiemelkedő tehetségek nőttek fel ezekben a zenekarokban úgy, mint Farkasinszki Imre primás és Puj Ferenc primás.

Dalárda

Kovács Imre

Farkasinszki Imre

Puj Ferenc

II. Gyomán zenei munkacsoport alakul 1949-ben

A korábbi, általános iskolai és vallási zeneoktatáshoz kapcsolódó hagyományokat folytatva és kiegészítve, zenei munkacsoport alakult. Alapító tagjai: Drumár László és Végh Béláné általános iskolai zenepedagógusok.

Végh Béláné Zilahy Sára (Battonya, 1906. december 18. – Siófok, 1999. február 25.) 1940-ben került Gyomára, a katolikus iskola tanárnője lett. Amerre tanított, ott a kulturális élet felvirágozott, kezdve a békésszentandrási Katolikus Leányegylettől a gyomai zeneiskola megszervezéséig, a pedagógus-zenekarig. 1957-ig vett részt a gyomai zenepedagógiai munkában. 1957-ben a család Szőládra, majd Balatonszárszóra, végül Siófokra költözött.

93 évesen halt meg Siófokon.

Drumár László
zenetanár
(1914–1977)

Zene iránti szeretetét, pályaválasztását nagyban befolyásolta szüleinek foglalkozása, hivatása.

Édesapja id. Drumár László hegedűművész, zenetanár volt. Élete végéig tanított, kidolgozta és alkalmazta a hegedűtanítás hatékony módszerét, melyről egy könyv is megjelent.

Édesanyja Fries Gabriella, aki énekes, zongoraművész és tanár volt. Ő is tanított Gyomán, a zeneiskola megalakulásakor.

Drumár László a középiskolai tanulmányait Budapesten végezte.

1935-ben, Egerben, a Tanítóképző Intézetben szerzett tanítói diplomát, majd friss diplomásként Dunakeszire került, mint általános iskolai tanító.

1947-ben nagy lelkesedéssel, optimizmussal és gyerekszeretettel folytatta pedagógiai tevékenységét a gyomai általános iskolában.

1953-ban Budapesten, a Pedagógiai Főiskolán ének-zenetanári szakot végzett. Ezt követően az Óvónőképző Intézetben ének-zenét oktatott.

Nagy odaadással vett részt a zeneiskola alapításában, ahol a fiatal zenei tehetségek oktatásában is jelentős részt vállalt. A községben több énekkart, zenekart szervezett és vezetett: Óvónőképző énekkara; úttörőzenekar; Pedagógusok Szakszervezetének zenekara. Szerepléseikkel, koncertjeikkel színesítették az iskolai ünnepélyeket, és a község kulturális életének is meghatározói voltak fellépéseik.

1960-ban került Bajára, a Tanítóképző Intézetbe, ahol nyugállományba vonulásáig (1974) éneket, zenét, oktatott.

Nyugdíjasként is oktatott. Haláláig Barcson, a zenetanárhiánnyal küszködő zeneiskolát segítette ki, hogy elvállalta a hegedű oktatását.

Munkásságának elismeréséért számos érdemérmet, elismerő oklevelet, kitüntetést és miniszteri dicséretet kapott.

Száztagú ifjúsági zenekar
Gyoma, 1958. május 1.

Az Óvónőképző Intézet zeneoktatását, a zenei munkacsoport, zeneművészeti alapképzéssel bővítette.

1949. szeptemberi tanácsai jegyzőkönyvek adatai szerint „Drumár László és Végh Béláné nevelők tanács által megszavazott évi 1200 Ft fenntartási költséggel kezdik meg a hegedű- és zongorajáték tanítását.”¹

¹ Szabó Ferenc: Gyomai Tanulmányok, 320. old.

Gyomai Óvónőképző énekkara

Az oktatás ekkor a katolikus iskola két tantermében folyt, délutáni órák keretében, az iskola hangszereit használva. A munkacsoport munkájában részt vett az előbb felsorolt pedagógusokon kívül Juhász Károly hegedűtanár, Farkasinszki Imre prímás (hegedűtanár), id. Drumár Lászlóné zongoratanár, Demeter Istvánné zongoratanár és vidékről Borsai Pál zongoraművész. Az oktatás rendjét felügyelte, illetve a vizsgáztatást végezte a békéscsabai Bartók Béla Zeneiskola. A munkacsoport munkája kapcsán megpezdült a zenei élet a gyomai és az endrődi községekben, az ünnepélyekről nem hiányoztak a hangszeres bemutatók. Végh Béláné megszervezte a pedagógus zenekart, melyben a tehetséges tanulók is játszottak.

Gyoma, 1956. június

Úttörőzenekar szereplése a II. Számú Általános Iskola fennállásának 70. évfordulóján Gyoma, 1956. június

A kis munkaközösség 1958-ig végzi munkáját az egyre emelkedő tanulólétszámmal. A békéscsabai Bartók Béla Zeneiskola kihelyezett tagozattá alakítja át a gyomai munkaközösséget, az iskola fenntartását állami költségvetésből és a nagyközségi hozzájárulásból fedezik. A gyomai fiók-zeneiskola ellátta a Gyomai Járáshoz tartozó települések lakóinak zenei képzését is. Végh Béláné távozása (1957) után Hunya Alajosné segítette Drumár László munkáját a zenei tagozaton.

A Sportpályán játszik a pedagógus zenekar

Pedagógus Szakszervezet zenekara

Ünnepség a Hősök úti iskola udvarán

Gitta néni (Csiky Gyuláné) hegedűse 1965-ből

III. A békéscsabai Bartók Béla Zeneiskola kihelyezett tagozata (1958–1986)

A békéscsabai Bartók Béla Zeneiskola kihelyezett tagozatává alakult munkaközösség irányítását 1959-ben Drumár László átadja Hunya Alajosné Galla Erzsébet zenetanárnak.

Hunya Alajosné Galla Erzsébet (Nagyléta, 1933. június 10. – Gyomaendrőd, 1998. március 15.) A polgári iskola végzése közben figyeltek fel rá tanárai, javaslatukra került Békés-Tarhosra, az Állami Ének és Zenei Szakirányú Líceumba, majd ének-szaktanári képesítést szerzett. 1952–1953-ban tanított az 1. sz. iskolában, Gyomán. 1953–1955-ig az óvónőképzőben oktatott főállásban. 1955-ben került a 2. Sz. Általános Iskolához. 1958-ban a békéscsabai Bartók Béla fiók-zeneiskolájaként kezdődött meg Gyomán a zenei nevelés, melynek alapító tagja volt. 1960-ban iskolaiigazgatóvá nevezik ki. A zeneiskolai munka mellett a gimnáziumban és általános iskolában tanított éneket, és vezette az énekkart. A vezényletével éneklő diákok sikeres szereplései nélkül nem múlhattak el ünnepélyek, Gyulán, az Erkel Diák Napon, Éneklő Ifjúsági Találkozó, kulturális seregszemlék. Elismerései: 1977 – Bartók Béla Zeneiskola 30. évfordulója alkalmából arany törzsgárda, zenei nevelés – dicséret. 1983 – Közművelődésben kiváló munkájáért. 1988 – Szocialista kultúráért (Budapest). 1989 – Pedagógus szolgálati emlékérem. Gyomaendrőd emléklakett: kiváló munkáért, kimagasló társadalmi és közéleti tevékenységéért. 1996-ban volt tanítványaiból kamarakórust szervezett, Gyomaendrődi Zenebarátok Kamarakórusának nevezte el, amely ma is létezik, és igen népszerű.

A kitűnő előképzésű zenetanárnő a Békés-Tarhosi Zeneiskola igazgatójának, Gulyás Györgynek a növendéke volt. Szakmai rátermettségét mi sem bizonyítja jobban, a megye akkori ének-szakfelügyelője (Dutkon László karnagy, népdalgyűjtő és zeneszerző) javaslatára került Gyomára. Pedagógiai munkáját az 1. Sz. Általános Iskolában Gyomán kezdte meg, majd a következő évben az Óvónőképzőben tanít Drumár László és Farkasinszki Imre társaságában. Az éneklés szeretetét, az énekkar szervezésének módját Tarhosról hozta. Karvezetői munkájának köszönhető, hogy általános iskolai tanítványai szép sikereket értek el a megyei versenyeken. Drumár Lászlóval együtt nagy erővel kezdett az önálló zeneiskola megszervezéséhez, melynek első állomását jelentette a gyomai fiók-zeneiskola.

Az iskola működési feltételeinek elérése nehéz feladatot rótt az ifjú igazgatónőre, hiszen nem csak a zeneművészeti oktatás oktatómunkájának megszervezése, hanem a hangszerellátottság és az állandó próbahely megteremtése is akadályokba ütközött.

Kezdetektől fogva törekedett az iskola önállósítására, nem csak a békéscsabai Zeneiskolától különválva, hanem önálló épületben működve.

Kulturális Seregszemlén Hunya Alajosné jutalmazása

Gyermekkórus Hunya Alajosné vezetésével

Énekkar

„A zeneiskola tanulóinak létszáma 110 fő, a pótbekirakozással valószínű, hogy a létszám eléri a 130 főt. Szinte a két járás közelebbi községeiből minden helyről járnak a zeneiskolába. A zeneiskola 1958-ban indult be. Nagyon szükséges volna legalább még egy terem. A járás átszervezésével az igazgatónő bízott abban, hogy kapnak helyiséget, de ez a jelen pillanatban reménytelennek látszik. Ha több helyiségük lenne, megoldódna az önálló zeneiskola kérdése is. Jelenleg 50.000 Ft áll rendelkezésre, hangszer beszerzésre.”²

² Jegyzőkönyv a Művelődésügyi Állandó Bizottság 1966. augusztus hó 29-én megtartott üléséről.

Erzsike néni

A gyomai fiók-zeneiskola tanári kara 4 zeneoktatóból állt. A fiók-zeneiskola oktatói munkáját Békéscsabáról és Budapestről óraadó zenetanárok segítették (Pusztai Gyuláné, Horthy Gábor, Csíki Gyuláné, Oláh Emőd, Türk Aranka, Kerekes Farkas László, Szabó András, Tóth István, Rózsa László, Szilágyi Judit, Zoltánffy László).

Pusztai Gyuláné (Békéscsaba, 1914. január 25.) Zongorázni 7 évesen kezdett, a Gyöngyösi István által vezetett zeneiskolában. A Lőrántffy Zsuzsanna Leánygimnáziumban érettségizett. Munkahelyei: Móricz Zsigmond Művelődési Ház, Szeghalom; Bartók Béla Állami Zeneiskola, Gyoma. 1958–1986-ig dolgozott Gyomán zongoratanárként.

Az iskola tanulólétszáma általában 120 és 140 között változik, legtöbbször általános iskolai tanuló, és ennél fogva a zeneiskola közvetlenül is segíti az általános iskolák zenei nevelő munkáját. Továbbra is a zongora és a hegedű hangszeres oktatására nyílik lehetőség.

(Balról jobbra) Zoltánffy István, Szűcs Erzsébet, Gecsei Edit, Kálé Zsuzsa,
Zoltánffy László

„Zeneiskolánk életében ez a 11. tanév. Az iskolának 150 tanulója van. Ebből 120 hangszeres, míg 30 előképzős. A tanárlétszám 4 – két hegedű- és két zongoratanár tanítja a gyerekeket. Eredményeink jók az elmúlt 10 év alatt, a Zeneművészeti Főiskolára 8 tanuló lett beiskolázva, s ez igen szép eredmény.”³

A zeneiskola továbbra is tevékenyen részt vesz a község kulturális életében, hiszen középiskolás tanulói minden kulturális rendezvényen, kulturális seregszemlén, a Gyulai Erkel Ünnepeken és az általános iskolai rendezvényeken szerepelnek. Ebben az időszakban fogalmazódik meg, hogy a gyomai, endrődi, csárdaszállási és nagylaposi tanulók mellett dévaványai gyerekeknek is lehetőségük legyen a gyomai zenei tagozaton való zenei képzésre.

1969-ben az oktatás egyszerre már 4 helyiségben folyik, és problémát jelent, hogy a jelentkezőknek csak az 50%-át tudják felvenni. Felvetődött, hogy endrődön fiókiskolát nyitnak, heti 2 alkalommal járna ki a hegedű-, zongora- és szolfézstanár, de ezt a jelenlegi tanári létszámmal nem tudja az iskola megteremteni. Erre a megoldást csak a békéscsabai zeneiskolától különvált, önálló gyomai zenei intézmény jelentené.

³ Jegyzőkönyv Gyoma, 1969. február 24., Gyomai Községi Tanács V. B. ülése

Az 1977/1978-as viszonyok bemutatására az igazgatónő naplójában így ír: *»Valahogyan egy divatos „sikk” lett Gyomán a zongoravásárlás és -tanulás. Az év elején elindult 10 kezdő zongorista közül év végére csak kettőnek nem volt saját hangszere. Ebből adódik az is, hogy a második félévben a gyengén induló kezdők is lényegesen meglendültek. A zenetanulásnak a rátermettség, tanulási kedv mellett alapvető feltétele az otthoni hangszer biztosítása.»⁴*

Év végi vizsga után Pusztai Ica néniel, Hunyáné Erzsike néniel, Szilágyi Jutka néniel, Zoltánfy Laci bácsival és Rázga Józsi bácsival

⁴ Hunya Alajosné beszámolója az 1977/1978-as tanévről

IV. Önálló zeneiskola Gyomaendrődön (1986–1999)

Az 1986/1987-es tanév új fejezetet jelent a zeneiskola életében, hiszen a város önálló intézményévé alakulva, önálló épületben folytatta tovább munkáját. Az iskola a Rákóczi u. 19. szám alatti, volt általános iskola épületébe költözött. Végre megvalósult az 1958-tól tervezett és propagált önálló városi zeneiskola! 1986–1989-ig még Hunya Alajosné látta el az igazgatói teendőket, továbbra is hegedű és zongora hangszeres oktatása folyt. Az iskola 4 állandó, fő állású zenetanárral működött, akik már nem vidékről bejárva végezték a tanítást, hanem helyi szakemberek voltak.

Az 1986/87. tanévben alkalmazott zenetanárok:

Hunya Alajosné	1958
Ölvediné Németh Hedvig	1983
Holubné Hunya Anikó	1985
Nagy Edit	1986
Technikai dolgozó: Pólya Sándorné	

Az 1986/87-es tanév tanulólétszáma

Előképzős	15 fő
Zongorista	47 fő
Hegedűs	20 fő
Összesen:	82 fő

„Szép, újjáalakult épületben, tiszta, rendes tantermekben végeztük ez évi munkánkat. Óriási előrehaladást jelentett ez tanár, növendék számára egyaránt. Lassan 30 évet vártunk erre, s úgy érezzük, nagyon megérdemeltük, de meg is tudjuk becsülni.”⁵

1989-ben az önállósult iskola vezetését Sági Attila hegedűtanár vette át.

⁵ Hunya Alajosné beszámolója az 1986/1987. tanévről

Sági Attila (Szentes, 1938. január 23.) alap- és középfokú tanulmányait Csongrádon végezte. 1955-től Szegeden, a Zenei Gimnáziumban folytatta tanulmányait. 1960-ban kapja meg hegedű- és szolfézstanári diplomáját a Szegedi Tanárképző Főiskolán. Pályáját ebben az évben kezdte Szegeden, a Nemzeti Színház zenekarában. 1969-től Gyulára került, a zeneiskolához, hegedűtanárként. 1982-ben, Mezőtúrra költözve, folytatta tovább tanári pályáját. 1983-ban a Szolnok Megyei Szimfonikus Zenekarnak lett tagja, ahol 1993-ig dolgozott. 1988 szeptemberétől áthelyezéssel jött Gyomaendrődre, főállású hegedűtanárnak. 1989. augusztus 1-jétől 1994. július 30-ig volt a Városi Zeneiskola vezetője.

Igazgatása alatt indult be az endrődi gyerekek zenei nevelése, Gyomán a gitár-, klarinét- és furulyaoktatás, valamint a zeneóvoda.

Kiszélesedett a zeneiskolai képzés, hiszen az eddig klasszikus (hegedű, zongora) hangszeres oktatása mellett új tanszakok indultak, új nevelőkkel.

1989. szeptember 1-jétől Haller Gábor zongoratanár segített be a zongoraszakos növendékek ellátásába.

1990. szeptember 1-jétől beindult a gitárokztatás. A 9 fő gitárt tanuló oktatását mellékállásban Rózsiniszky László, mezőtúri pedagógus, látta el.

Az 1991/1992. tanévben megkezdődött a klarinét- (1 fő) és a furulyaoktatás (13 fő). Az oktatást a Békésről bejáró Boldis János tanár látta el, mellékállásban.

A zongorázni vágyók növekvő létszáma tette indokolttá Imre Mária zongoratanárnő alkalmazását, aki Szeghalomról járt át.

Az 1992/93. tanévtől egy kinevezett – zongora-, szolfézs szakos – tanárnő, Kobály Györgyné tanította a zongorista tanulókat.

Az 1993/94. tanévben még egy zongoraszakos tanárnő – Vecseiné Szentesi Ilona – segített be kolléganőjének.

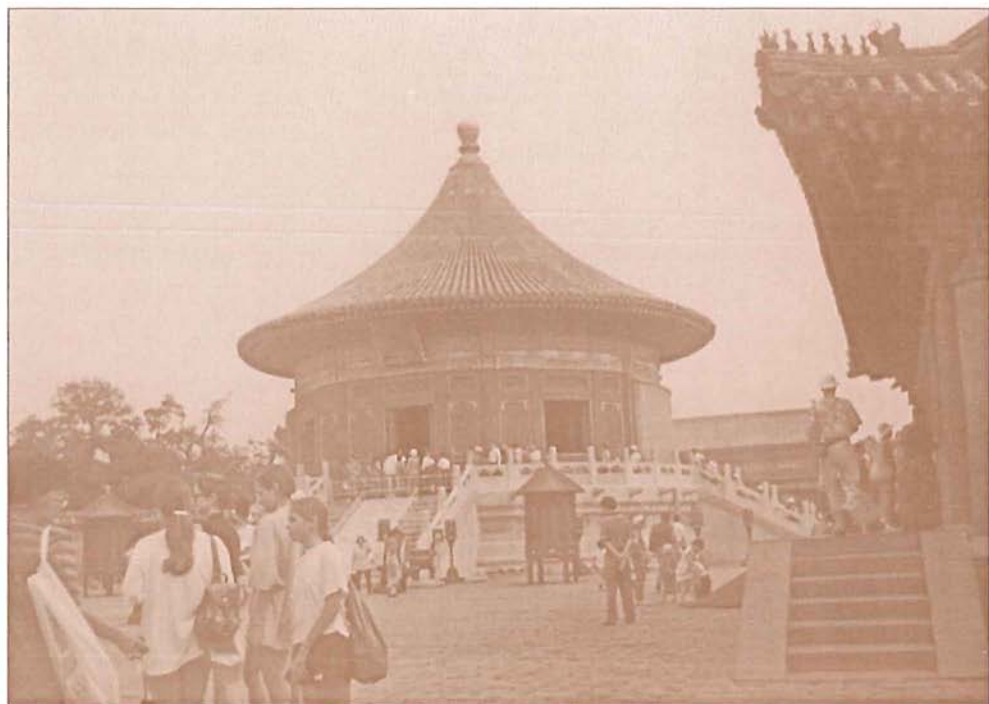
1993 szeptemberétől Szabó Mária főállásban oktatja az akkor 30 főre bővült gitár tanszakot.

Az 1994/95. tanévben az iskola vezetését **Ölvediné Németh Hedvig** vette át. (Életrajzát l. az 51. oldalon) Ebben az időszakban az iskolában tanulható tanszakok kibővültek. A zenei tagozaton fuvola, trombita, kürt, szaxofon, tangóharmonika tanítása indult. Megpezsdült az iskolai élet, a fúvósokból fúvósenekar alakult. 1995-ben – Halász Valéria és Halász János – fúvóstanár házaspár került iskolánkba.

Sajt- és Túrófesztivál

Pappné Németh Hedvig igazgatása alatt a néptánc tanszak a zeneiskolához csatlakozott. A népszerű és országosan ismert Körös Menti Néptánc Csoport sikerei örögbítték az intézmény nevét. Az új művészeti ág bevezetésével megváltozott az iskola elnevezése: Városi Zene- és Művészeti Iskola.

Kínai pagoda – néptáncosok Kínában

